

KARADAĞ

MOBİLYA SEKTÖRÜ PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU

Tarih: Mayıs 2026

Raporu Hazırlayan: Podgoritsa Ticaret Müşavirliği

KARADAĞ MOBİLYA SEKTÖRÜ PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU

1. Ülke Pazarında Mobilya Sektörü

1.1 İlgili Sektörde Üretim

Karadağ'da mobilya üretiminin ülkenin toplam GSYİH'sindeki payı nispeten küçüktür. Tahminlere göre ahşap işleme sanayisiyle birlikte yaklaşık %1–2 oranında katkı sağlamaktadır, yalnızca nihai mobilya üretiminin payı ise %1'in altındadır. Bunun nedeni, Karadağ ekonomisinin ağırlıklı olarak turizm, ticaret, inşaat, enerji ve hizmet sektörüne dayanmasıdır.

Karadağ Ticaret Odası ve sektörel analizlere göre ahşap işleme ve mobilya üretimi sektöründe 500'den fazla şirket faaliyet göstermekte olup, mobilya ithalatı ihracattan kat kat fazladır. Bu da yerli üretimin henüz büyük bir makroekonomik öneme sahip olmadığını göstermektedir. Devlet şu anda 2025–2028 Ahşap İşleme ve Mobilya Üretimi Gelişim Programı aracılığıyla bu sektörün önemini artırmaya çalışmaktadır. Programın hedefleri; daha fazla katma değerli üretim, ihracatın artırılması, fabrikaların modernizasyonu, yerli mobilya markalarının geliştirilmesidir.

Sektörün en büyük sorunları; büyük ölçekli üreticilerin azlığı, Sırbistan, Bosna-Hersek, Türkiye ve AB'den gelen güçlü rekabet, yüksek miktarda hazır mobilya ithalatı ve üretimde yetersiz otomasyondur. Buna rağmen sektörün potansiyeli olduğunu söylemek mümkündür çünkü Karadağ kaliteli ahşap hammaddesine, turizm ve otel/apartman inşaatları nedeniyle artan talebe ve özel üretim mobilya ihracatı imkânına sahiptir.

1.2 Ortalama Üretici Fiyatları

Karadağ'da mobilya sektöründe üretici fiyatları ürün segmentine göre değişiklik göstermektedir. Bu çerçevede mobilyanın tipi, kullanılan malzeme, ithal veya yerli üretim olması, lojistik giderleri ve özel tasarım talepleri gibi birçok unsur fiyatları doğrudan etkilemektedir. Sektördeki ortalama fiyatlar hakkında bilgi edinmek amacıyla Karadağ'daki büyük mobilya firmalarının ve satış mağazalarının resmi internet siteleri üzerinden ürüne göre fiyat bilgisine ulaşılabilmektedir.

1.3 İlgili Sektörde Üretici Yerli Firmalara ve Üretici Birlikleri/Derneklerine İlişkin Bilgiler

Mobilya Üreticileri Listesi					
	Firma Adı	Şehir	Telefon	E-posta	Web-adres
1	Noless	Podgorica	00382 20 260 009	office@noless.me	www.noless.me
2	Faf&Co	Ulcinj	00382 30 407 010 00382 30 425 555	info@faf-co.com	https://www.faf-co.com/
3	Woodstile	Podgorica	00382 67 203046	woodstileme@gmail.com	-
4	Kurti	Ulcinj	00382 30 412 891	kurti@t-com.me	www.kurti-cg.com
Ahşap Ürünleri - Panel Mobilya					
5	Radovic Plus	Niksic	00382 40 259 388	radovic-plus@t-com.me	http://www.radovicplus.me

6	Bekom Co	Podgorica		info@bekom-co.me	https://www.bekom-co.me/
7	Drvomont	Kotor	00382 69 336 100	drvomont.info@gmail.com	www.drvomont.me
8	Orion ds	Pljevlja	00382 67 562 506	sasa@orionds.me bozidar@orionds.me	https://orionds.me/
9	Namjestaj po mjeri	Podgorica	00382 69 785 835	https://pomjeri.me/KONTAKT-NAMJESTAJ-PO-MJERI.php	https://pomjeri.me/
10	Novoles	Podgorica	00382 69 300 318 00382 69 017 019	office@novoles.me ; proizvodnja@novoles.me	https://novoles.me/
11	Noless	Podgorica	00382 69 300 318 00382 69 017 019	office@noless.me	https://noless.me/
12	Ekspert MG	Podgorica	00382 67 276 997 00382 67 002 922	jurisevic.velimir@yahoo.com	http://ekspert-mg.me/
13	Desla	Niksic	00382 67/402-971	deslaniksic@gmail.com	https://desla.me/

1.4 Mobilya Sektöründe Perakende ve Toptan Satışlara İlişkin Bilgi

Karadağ mobilya sektörü büyük ölçüde ithalata dayalı bir yapıya sahiptir. Ülkede yerli üretim yapan işletmeler bulunmakla birlikte, piyasada satılan ürünlerin önemli bir kısmı Türkiye, Sırbistan, Bosna-Hersek, İtalya ve Polonya'dan ithal edilmektedir. Özellikle Podgoritsa, Budva ve Nikšić şehirleri mobilya ticaretinin yoğunlaştığı merkezlerdir.

Perakende satış kanalı ağırlıklı olarak showroom mağazaları, zincir mobilya mağazaları ve özel ölçü üretim yapan küçük işletmeler üzerinden yürütülmektedir. Son yıllarda internet üzerinden satış yapan firmaların sayısında da artış gözlenmektedir. Karadağ'da tüketiciler özellikle orta ve üst segment modern mobilyalara yönelmekte; otel, restoran ve turizm yatırımlarındaki artış da sektördeki talebi desteklemektedir.

Toptan satış tarafında ise özellikle otel projeleri, ofis mobilyaları, restoran ekipmanları ve toplu konut projelerine yönelik satışlar öne çıkmaktadır. Karadağ'ın küçük bir pazar olması nedeniyle birçok firma aynı anda hem perakende hem de proje bazlı toptan satış faaliyetlerini birlikte yürütmektedir.

2. Ülkenin Sektörde Dış Ticareti

2.1 Mobilya Sektöründe Ülkenin En Fazla İthalat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke (2025)

	Ülke Adı	İthalat Değeri (€)	Miktar (kg)	Oran (%) (İthalat Değeri/Toplam İthalat)
1	Sırbistan	38.882.881	10.752.730	31,4
2	Türkiye	17.420.477	4.907.358	14
3	Çin	17.194.489	4.909.430	13,9
4	İtalya	12.912.896	1.793.343	10,4
5	Bosna Hersek	6.229.956	1.732.014	5
6	İspanya	6.070.948	353.330	4,9
7	Kosova	2.882.817	958.632	2,3
8	Polonya	2.492.787	997.047	2

9	Kuzey Makedonya	2.398.955	1.281.484	1,9
10	Arnavutluk	2.107.626	665.491	1,7
	Toplam	123.574.170	30.763.503	

2.2 Mobilya Sektöründe Ülkenin En Fazla İhracat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke (2025)

	Ülke Adı	İhracat Değeri (€)	Miktar (kg)	Oran (%) (İhracat Değeri/Toplam İhracat)
1	Hollanda	946.699	201.065	43,3
2	Sırbistan	396.072	124.039	18,1
3	Hırvatistan	316.006	114.849	14,4
4	Bosna Hersek	132.105	36.109	6
5	Almanya	92.401	25.248	4,2
6	Türkiye	48.110	10.381	2,2
7	Slovenya	41.034	11.075	1,8
8	Çin	34.181	3.384	1,5
9	Kosova	31.680	16.975	1,4
10	Arnavutluk	24.659	10.789	1,1
	Toplam	2.182.166	590.824	

2.3 Mobilya Sektöründe Ülkenin Altılı Tarife Bazında En Fazla İthalat Yaptığı Ürünler (10 ürün-2025)

Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	İthalat Değeri (€)	Türkiye'den İthalatı (€)	Türkiye'den İthalatının Payı (%)
940360	Diğer Ahşap Mobilyalar	32.049.084	3.888.468	12,1
940161	Ahşap İskeletli Oturmaya Mahsus İçleri Doldurulmuş, Kaplanmış Diğer Mobilyalar	19.181.609	2.045.408	10,6
940350	Yatak Odalarında Kullanılan Türden Ahşap Mobilyalar	12.451.420	2.812.414	22,5
940320	Diğer Metal Mobilyalar	11.199.249	966.885	8,6
940340	Mutfaklarda Kullanılan Türde Ahşap Mobilyalar	4.707.389	578.741	12,2
940429	Diğer Maddelerden Yataklar	4.698.492	1.280.645	27,2
940399	Diğerleri	4.068.000	716.448	17,6
940490	Şilte, Yorgan, Yastık, Puf, Diz-Ayak Örtüleri, Minderler Vb.	3.804.384	253.028	6,6
940171	Metal İskeletli Oturmaya Mahsus İçleri Doldurulmuş, Kaplanmış Diğer Mobilyalar	3.548.917	209.490	5,9

940179	Metal İskeletli Oturmaya Mahsus Diğer Mobilyalar	3.410.546	366.788	10,7

2.4 Mobilya Sektöründe Ülkenin Altılı Tarife Bazında En Fazla İhracat Yaptığı Ürünler (10 ürün-2025)

Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	İhracat Değeri (€)	Türkiye'ye İhracatı (€)	Türkiye'ye İhracatının Payı (%)
940360	Diğer Ahşap Mobilyalar	1.277.583	16.279	1,2
940350	Yatak Odalarında Kullanılan Türden Ahşap Mobilyalar	176.867	3.685	2
940340	Mutfaklarda Kullanılan Türde Ahşap Mobilyalar	121.779	73	0,05
940429	Diğer Maddelerden Yataklar	102.322	2.631	2,5
940421	Gözenekli Kauçuk/Plastikten Yataklar	77.793	0	0
940490	Şilte, Yorgan, Yastık, Puf, Diz-Ayak Örtüleri, Minderler Vb.	66.288	8.978	13,5
940169	Ahşap İskeletli Oturmaya Mahsus Diğer Mobilyalar	60.974	437	0,7
940161	Ahşap İskeletli Oturmaya Mahsus İçleri Doldurulmuş, Kaplanmış Diğer Mobilyalar	49.796	600	1,2
940180	Oturmaya Mahsus Diğer Mobilyalar	41.823	0	0
940320	Diğer Metal Mobilyalar	37.716	11.567	30,6

3. Sektörde Ülkemizden İhracat (Değer ve Miktar)

3.1 Sektörde Ülkemizin Ülkeye İhracatı (Değer-Avro)

	Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	2021	2022	2023	2024	2025
1	940360	Diğer Ahşap Mobilyalar	1.732.261	2.675.697	4.809.095	4.177.606	3.888.468
2	940350	Yatak Odalarında Kullanılan Türden Ahşap Mobilyalar	821.498	1.751.924	3.089.843	3.919.935	2.812.414
3	940161	Ahşap İskeletli Oturmaya Mahsus İçleri Doldurulmuş, Kaplanmış Diğer Mobilyalar	956.326	1.960.833	1.717.060	2.309.660	2.045.408
4	940429	Diğer Maddelerden Yataklar	424.548	1.018.525	982.217	1.196.980	1.280.645
5	940389	Diğer Maddelerden Diğer Mobilyalar	168.629	56.229	65.148	420.062	1.212.024
6	940320	Diğer Metal Mobilyalar	615.489	935.456	1.121.735	966.882	966.885
7	940399	Diğerleri	0	345.711	719.497	708.525	716.448
8	940149	Yatak Haline Getirilebilen, Kamp Veya Bahçede Kullanılanlar Hariç Diğer Oturmaya Mahsus Mobilyaları	0	96.205	258.765	573.953	660.761

9	940340	Mutfaklarda Kullanılan Türde Ahşap Mobilyalar	99.006	319.092	794.944	701.538	578.741
10	940180	Oturmaya Mahsus Diğer Mobilyalar	196.280	361.075	522.830	654.603	450.566

3.2 Sektörde Ülkemizin Ülkeye İhracatı (Miktar-kg)

	Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	2021	2022	2023	2024	2025
1	940360	Diğer Ahşap Mobilyalar	624.052	628.173	771.702	957.046	930.905
2	940350	Yatak Odalarında Kullanılan Türden Ahşap Mobilyalar	340.323	596.453	828.910	1.339.231	1.025.482
3	940161	Ahşap İskeletli Oturmaya Mahsus İçleri Doldurulmuş, Kaplanmış Diğer Mobilyalar	172.970	382.273	261.054	277.369	397.005
4	940429	Diğer Maddelerden Yataklar	90.769	180.872	190.992	276.387	436.316
5	940389	Diğer Maddelerden Diğer Mobilyalar	13.001	8.220	29.342	179.756	619.697
6	940320	Diğer Metal Mobilyalar	218.143	279.947	348.683	300.079	278.009
7	940399	Diğerleri	0	87.809	209.345	275.822	229.094
8	940149	Yatak Haline Getirilebilen, Kamp Veya Bahçede Kullanılanlar Hariç Diğer Oturmaya Mahsus Mobilyaları	0	21.818	66.507	141.484	134.541
9	940340	Mutfaklarda Kullanılan Türde Ahşap Mobilyalar	94.831	120.394	154.330	146.155	146.602
10	940180	Oturmaya Mahsus Diğer Mobilyalar	43.806	121.647	176.881	205.221	155.133

4. Sektörde İhracat Yoluyla Pazara Giriş

4.1 Sektör İçin Hedef Bölgeler/Şehirler

Karadağ'da mobilya sektörü açısından en büyük potansiyel, ülkenin orta ve kıyı bölgelerinde bulunurken, kuzey bölgesi üretim ve ahşap işleme sanayi için önemli bir merkez konumundadır. Özellikle Podgoritsa başta olmak üzere orta bölge, yüksek nüfus yoğunluğu, gelişmiş altyapısı ve daha yüksek satın alma gücü sayesinde mobilya satış ve dağıtım için ana pazar konumundadır. Kıyı bölgesi; Budva, Tivat, Kotor, Herceg Novi ve Bar şehirlerinden oluşmakta olup, özellikle premium ve lüks mobilya sektörü açısından oldukça caziptir. Turizmin gelişmesi, apartman, otel ve lüks villa yatırımlarındaki artış; modern iç mekân tasarımları, otel mobilyaları ve dış mekân mobilyalarına olan talebi artırmaktadır. Özellikle Tivat ve Budva, yüksek gelir grubuna sahip müşterilerin ve yatırımların yoğunlaştığı şehirler olarak öne çıkmakta, bu nedenle lüks ve tasarım ürünleri için en önemli pazarları oluşturmaktadır.

Bijelo Polje, Berane, Pljevlja ve Rožaje gibi şehirleri kapsayan kuzey bölgesi ise, ahşap işleme geleneği ve daha düşük işletme maliyetleri sayesinde mobilya üretimi için uygun koşullar sunmaktadır. Bu bölge; üretim kapasitesinin geliştirilmesi, özel üretim mobilya ve toptan satış faaliyetleri açısından avantaj sağlamaktadır. Kuzeyde üretim, Podgoritsa'da dağıtım ve kıyı

bölgesinde premium ürün satışı modelinin birleşimi, Karadağ'daki mobilya sektörünün gelişimi için en verimli yapı olarak değerlendirilmektedir.

4.2 Sektörde Önde Gelen Firmalar ve Pazarın Yapısı

Mobilya-Dekorasyon-Bahçe Mobilya				
Firma Adı	Şehir	Telefon	E-mail	Web-adres
DR Trade	Podgorica	00382 20 260 971	dr@drtrade.me	https://drtrade.me/
Namos	Podgorica	00382 20 206 970	dajkovic@me.com	https://www.namos.co.me/
Grand	Podgorica	00382 020 260 850	grandnamjestaj@gmail.com	www.grand.co.me
Zecanka	Podgorica	00382 20 261 943	rkpodgorica@kavaricgroup.me	https://www.zecanka.com/
Eurocasa	Podgorica	00382 63 220 724	import@euro-casa.me	https://www.eurocasa.me/
Mondoshop	Podgorica	00382 69 105 705	mondoshop@mondoshop.me	https://mondoshop.me/
Sirius	Budva	00382 67 211 999	namjestaj.sirius@gmail.com	https://siriusnamjestaj.me/
Mont Ellada	Podgorica	00382 67 257 577	office@montellada.com	https://www.montellada.com/
Emmeti	Podgorica	00382 20 240 666	angelina.vukcevic@emmeti.me	https://www.emmeti.me/
Ramond	Niksic	0038269413814; 0038240258550	prodaja@ramond.me	https://www.ramond.me/
Dalas	Podgorica	00382 20 322 699	dallaspodgorica@gmail.com	https://dalasnamjestaj.me/
Commodo	Podgorica	00382 67 649 941	info@commodo.me	https://commodo.me/
Tema Nova	Podgorica	00382 67 661 302; 00382 20 688 695	temanova123@gmail.com ; midligor1@gmail.com	https://www.temanova.me/
Kare Design	Podgorica	00382 67 617 624	sales@karemontenegro.me	https://www.kare-design.com/me/me/
Simpo	Podgorica	00382 67 636 805	simpo@t-com.me	https://www.simpo.me/home/
Namjestaj Edi	Bar	00382 30 683 030	info@namjestajedi.com	http://namjestajedi.com/
Mobilars	Ulcinj	00382 30 411 444; 00382 69 241 411	mobilars@t-com.me	https://mobilars.me/
Dogtas	Podgorica	00382 67 970 777	info@casadelmobile.me	www.dogtas-exclusive.me
Enza Home	Podgorica	00382 69 339 989	enza.mne@gmail.com	-
Cilek Mobilya	Podgorica	00382 69 222 555	cilekmontenegro@gmail.com	-
Zada Home	Podgorica	00382 68 121 005	zadahome@zadahome.net	https://www.facebook.com/p/Zadahomemne-61562842741607/
Okov	Podgorica	00382 20 443 833	okov@okov.me	https://www.okov.me/
Cungu	Ulcinj	00382 30 400 300	onlineshop@cungu.com	https://www.cungu.com/
KIPS	Podgorica	00382 20 442 303	office@kips.me	https://kips.me/
Onur Namjestaj	Podgorica	00382 20 265 072	info@seyranhome.me	https://seyranhome.me/
Cilimara	Podgorica	00382 20 219 007	info@cilimarapg.com	https://cilimarapg.com/

Karadağ'daki mobilya sektörü ağırlıklı olarak ahşap işleme, özel ölçü mutfak mobilyası üretimi, panel mobilya ve marangozluk alanlarında faaliyet gösteren küçük ve orta ölçekli işletmelerden oluşmaktadır, büyük endüstriyel üreticilerin sayısı ise oldukça sınırlıdır. Karadağ önemli orman kaynaklarına sahip olmasına rağmen, sektör hâlâ yüksek katma değerli nihai mobilya üretiminden çok ham odun ihracatına dayanmaktadır. Şirketlerin çoğu birincil ahşap işleme alanında faaliyet

gösterirken, nihai mobilya üretimi daha az gelişmiştir. Sektörün başlıca sorunları arasında modern üretim tesislerinin yetersizliği, düşük verimlilik, nitelikli iş gücü eksikliği, zayıf ihracat kapasitesi ve ithal ürünlerin güçlü rekabeti yer almaktadır. Buna rağmen, mevcut ahşap kaynakları, turizm sektörünün büyümesiyle artan otel ve apartman mobilyası talebi ve yerli markaların geliştirilmesi ile Avrupa pazarına tasarım mobilya ihracatı imkânları sayesinde sektör önemli bir gelişme potansiyeline sahiptir.

4.2.1 İlgili Oda/Birlik/Dernek/STKlar ve İletişim Bilgileri

Karadağ Ticaret Odası

Tel: +382 20 23 05 45

E-posta: pkcg@pkcg.org

Web: <https://komora.me/>

Ulcinj Business Association (UBA)

Tel: +382 30 401180

E-posta: uba@t-com.me; info@rda-uba.com

Web: <https://www.rda-uba.com/en/>

4.2.2 Varsa İthalatçı Firma Bilgisi Alınabilecek Açık Kaynaklar

<https://registarfirmi.me/>

<https://irms.tax.gov.me/public/search-register/business-entities>

Karadağ'da ithalatçı firma bilgilerinin toplu olarak temin edilebileceği açık bir kaynak bulunmamaktadır. Bu kapsamda potansiyel müşteri portföyünün faaliyet gösterdiği alana ilişkin GTİP kodu ve adının, Müşavire Danışın uygulaması (<https://musaviredanisin.ticaret.gov.tr/>) üzerinden Ticaret Müşavirliğimize iletilmesi halinde, ilgili sektörde faaliyet gösteren firmalara ilişkin bilgiler temin edilebilecektir.

4.3 Sektörün İthalatında Zorunlu Belgeler

Karadağ mobilya ithalatında ürünlerin Avrupa Birliği teknik mevzuatına uygunluğunu gösteren CE işareti ve uygunluk beyanı istenmektedir. Ayrıca fatura, menşe şahadetnamesi (Eur 1), taşıma belgeleri (karayolu için CMR), paketleme listesi (miktar, ağırlık, ambalaj gibi ürünlerin özellikleri) ve gümrük beyannamesi standart belgeler arasındadır.

4.4 Sektörde sevk öncesi inceleme zorunluluğu var mıdır? Varsa yetkilendirilmiş gözetim şirketleri hangileridir?

Sektörde sevk öncesi inceleme zorunluluğu bulunmamaktadır.

4.5 Sektördeki Önemli Fuarlar ve Tarihleri

Karadağ Adriyatik Fuar Organizasyonu tarafından inşaat, mobilya, yapı malzemeleri vb. alanlarda fuarlar düzenlenmektedir. Söz konusu kuruluşun iletişim bilgileri aşağıdaki gibidir:

Karadağ Adriyatik Fuarı

Tel: +382 33 410 403

E-posta: sajam@jadranskisajam.co.me

Web-adres: <https://jadranskisajam.co.me/>

4.6 Varsa Sektörde İhale Yayımlayan Kamu Kurumları ile İlgili Bilgiler

Karadağ'da tüm ihaleler Kamu İhale Kanunu uyarınca yapılmakta olup, prosedürler ve ihaleler Karadağ Kamu Alımları Elektronik Patformunda (<https://cejn.gov.me/landingPage>) yayınlanmaktadır.

4.7 Karadağ'ın, Ülkemiz ve Diğer Ülkelerle STA/Tercihli Ticaret Anlaşmaları Hakkında Bilgi

Ülkemiz ile Karadağ arasında mevcut Serbest Ticaret Anlaşması (STA) 26 Kasım 2008 tarihinde imzalanmış ve 01.03.2010 tarihinde yürürlüğe girmiştir. STA temelde mal ticaretini düzenlemektedir. Ülkemiz tarafından Karadağ menşeli sanayi ürünleri için uygulanan gümrük vergileri STA'nın yürürlüğe girmesi ile birlikte, Karadağ tarafından ülkemiz menşeli sanayi ürünlerine uygulanan gümrük vergileri ise 1 Ocak 2015 tarihi itibarıyla tamamen kaldırılmıştır. Tarım ürünlerinde Türkiye ile Karadağ arasında kısıtlı sayıda üründe taviz değişimi yapılmıştır.

Türkiye-Karadağ STA Ortak Komitesi'nin ikinci toplantısı 20 Aralık 2017 tarihinde Ankara'da düzenlenmiştir. Taraflar, ikili ticari ilişkilerin seyri, mevcut tarım tavizlerinin geliştirilmesi ile anlaşmanın kapsamının hizmetler ve diğer ilgili alanlara (kamu alımları, yatırımlar vb.) genişletilmesi konularında müzakerelere başlamıştır. Ayrıca, STA menşe protokolünün Bölgesel Konvansiyona uyumunu sağlamak üzere hazırlanan 1/2017 sayılı Ortak Komite Kararı'nı imzalamıştır.

Türkiye-Karadağ STA Revizyonu 1. Tur Müzakereleri 13-14 Şubat 2018 tarihlerinde Karadağ'ın başkenti Podgoritsa'da gerçekleştirilmiştir. Anılan müzakerelerde tarım ürünlerine yönelik iki ülke taviz listeleri üzerinde ve hizmet ticaretine ilişkin görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Söz konusu müzakerelere 9 Mart 2018 ve 5 Nisan 2018 tarihlerinde düzenlenen video konferans görüşmeleri ile devam edilmiştir. 7 Haziran 2018 tarihinde ağırlıklı olarak hizmetler faslının görüşüldüğü yeni bir video konferans toplantısı daha gerçekleştirilmiştir.

Türkiye-Karadağ STA'sının hizmetler ticaretini kapsayacak şekilde genişletilmesi ve anlaşma kapsamındaki mevcut tarım tavizlerinin iyileştirilmesine yönelik revizyon müzakerelerinin II. Turu 23 Ekim 2018 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir. Bu itibarla, revize tarım protokolü ile STA'ya ilave edilecek hizmetler protokolünün düzenlenecek en yakın tarihli üst düzey ziyaret esnasında iki ülke Bakanlarınca imzalanabilmesi için protokollerin hukuki ve teknik açıdan nihai kontrolünün yapılması ve metnin parafe edilmesi amacıyla 3 Aralık 2018'de Podgoritsa'da bir toplantı gerçekleştirilmiş ve anlaşma metinleri parafe edilmiş, anlaşma metinleri iki ülke Bakanları tarafından 17 Temmuz 2019'da imzalanmıştır. Böylece 2010 yılında yürürlüğe giren Türkiye ve Karadağ arasındaki serbest ticaret anlaşmasının kapsamı genişletilmiştir.

Protokollerden biri tarım ürünleri ile alakalı olup (Protokol I), bu protokolle her iki ülkenin de karşılıklı olarak tarım ürünlerinin pazara girişlerinin kolaylaştırılması, diğer protokol ise hizmet ticareti ile alakalı olup (Protokol III), bu protokolle beraber karşılıklı ticaret iş birliği ve yatırım olanaklarının geliştirilmesi, ikili ticaretimizin artışının sürdürülebilir ve sağlam bir zemine oturmasının sağlanması amaçlanmıştır. Revizyon görüşmelerine Aralık 2017'de başlanmış ve çalışmalar 1,5 yıl gibi kısa sürede tamamlanmıştır.

Söz konusu Anlaşmaya ilişkin olarak 17 Temmuz 2019 tarihinde imzalanan protokollere ait uygun bulma Kanunları her iki ülke Meclislerince de onaylanarak, Türkiye tarafında 29.12.2021 tarihli (7348 sayılı uygun bulma Kanunu), Karadağ tarafında ise 31.12.2021 tarihli Resmi Gazetelerde yayımlanmıştır.

Öte yandan, söz konusu uygun bulma Kanunu ile onaylanan Anlaşmaya ilişkin Protokol I ve Protokol III ise, 25.04.2022 tarihli 31820 Mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 5526 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile onaylanmış olup, karşılıklı Notalarla yürürlüğe giriş tarihi 01.07.2022 olarak belirlenmiştir. I no.lu Protokole ilişkin Karadağ Menşeli Bazı Tarım ve İşlenmiş Tarım Ürünleri İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Karar ve Tebliğ de 25.06.2022 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmış olup 1 Temmuz 2022 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Dolayısıyla Protokollerin yürürlüğe girişi ile birlikte iki ülke ikili ticaret ve yatırım hacminin önemli ölçüde artması beklenmektedir.

Öte yandan, Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması ile kurulan Ortak Komitenin Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması'nın "Menşeli Ürünler" Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemlerine İlişkin Protokol II'sinin Değiştirilmesi Hakkındaki 1/2017 sayılı Kararı'nın ülkemizdeki ve Karadağ'daki iç hukuk onay süreçleri tamamlanmıştır.

İlgili mevzuat değişiklikleri ile Karadağ 01.06.2021 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere "Batı Balkan Menşe Kümülyasyon Sistemi Kapsamı Ticarete Eşyanın Tercihli Menşenin Tespiti Hakkında Yönetmelik" kapsamından çıkarılmış ve Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının uygulanmasına ilişkin hükümler "Pan Avrupa Akdeniz Tercihli Menşe Kurallarına Dair Bölgesel Konvansiyon Kapsamı Ticarete Eşyanın Tercihli Menşenin Tespiti Hakkında Yönetmelik" kapsamına alınmıştır.

Bölgesel Konvansiyonun uygulamaya konması ile AB, Türkiye, EFTA, Akdeniz ülkeleri ve Balkan ülkeleri arasındaki STA'ların menşe protokolleri çok taraflı bir menşe protokolüne (Bölgesel Konvansiyon eki menşe kuralları) atıfta bulunacak şekilde ortadan kaldırılarak, yeknesak kurallar çerçevesinde işleyen geniş bir çapraz kümülyasyon alanı oluşturulmuştur. Bu çerçevede, Serbest Ticaret Anlaşması ile kurulan Ortak Komitenin Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması'nın "Menşeli Ürünler" Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemlerine İlişkin Protokol II'sinin Değiştirilmesi Hakkındaki 1/2025 sayılı Kararı 12.12.2025 tarihinde imzalanmış olup ülkemizdeki iç hukuk onay süreçleri devam etmektedir.

Böylece söz konusu değişiklik ve Karadağ'ın PAAMK-Pan Avrupa Akdeniz Menşe Kümülyasyon Sistemi Tercihli Menşe Kurallarına Dair Bölgesel Konvansiyon kapsamına dahil edilmesinin, önümüzdeki dönemde ikili ticarete yansıtacağı ve önemli katkı sağlayacağı beklenmektedir.

Karadağ'ın, AB ile İstikrar ve Ortaklık Anlaşması, EFTA ülkeleri, CEFTA ülkeleri, Rusya ve Ukrayna ile de Serbest Ticaret Anlaşmaları bulunmaktadır.

4.8 Varsa Tercihli Tarifeden Yararlanmak İçin Gereken Belgeler

Karadağ ile Türkiye arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması'na ("Karadağ Resmi Gazetesi-Uluslararası Anlaşmalar", No. 3/09) göre, Türk tercihli menşeli tüm sanayi ürünleri (HS'nin 25-97 fasılları) için, yani malların Türk gümrük idaresi tarafından düzenlenen EUR.1 dolaşım sertifikası veya Türkiye'den gelen ihracatçı tarafından 6.000,00 Avro'ya kadar değere sahip mallar için verilen faturadaki menşe beyanı (veya malların değerinden bağımsız olarak yetkili ihracatçının beyanı) eşliğinde olması durumunda %0 gümrük vergisi oranı öngörülmektedir.

Yukarıda belirtilen menşe belgelerinin Pan-Avrupa-Akdeniz Tercihli Menşe Kurallarına Dair Bölgesel Konvansiyon ("Karadağ Resmi Gazetesi - Uluslararası Anlaşmalar", No. 7/12) hükümlerine uygun olarak düzenlenmesi gerekmektedir.

Gümrük tarifesinde eşyanın sınıflandırılmasında yardım, gümrük işlemlerinin gerçekleştirilmesinde aracılık ve gümrük mevzuatı kapsamındaki işlemlerin usulüne ve hukuka uygun olarak yapılması ve gerekli açıklamaların alınması amacıyla, gümrük idaresi nezdinde işlemlerin tamamını veya bir kısmını gerçekleştirecek olan gümrük işlemlerinde temsil yetkisine sahip kişilerle (forwarder) irtibata geçilebilmektedir.

4.9 Mobilya Sektöründe Standartlar

Karadağ'daki standartlar, ulusal standardizasyon kuruluşu olan Karadağ Standardizasyon Enstitüsü (ISME) tarafından belirlenmektedir. Bu enstitü, standartları (MEST olarak adlandırılır) hazırlamakta, yayınlamakta ve güncellemektedir. Mobilya sektöründe kullanılan standartlar aşağıdaki gibidir:

MEST EN 1021-1:2016: Mobilya - Döşemeli mobilyaların yanıcılığının değerlendirilmesi - Bölüm 1: Tutuşma kaynağı: Kor halindeki sigara

MEST EN 1021-2:2016: Mobilya - Döşemeli mobilyaların yanıcılığının değerlendirilmesi - Bölüm 2: Tutuşma kaynağı: Kibrit alevi eşdeğeri

MEST EN 1022:2025: Mobilya - Oturma - Stabilite belirleme

MEST EN 1023-1:2010: Ofis mobilyaları - Bölmeler - Bölüm 1: Boyutlar

MEST EN 1023-2:2010: Ofis mobilyaları - Bölmeler - Bölüm 2: Mekanik güvenlik gereksinimleri

MEST EN 1023-3:2010: Ofis mobilyaları - Bölmeler - Bölüm 3: Test yöntemleri

MEST EN ISO 105-E16:2016: Tekstiller - Renk haslığı testleri - Bölüm E16: Tekstil döşemelerinde su damlacıklarına karşı renk haslığı

MEST EN 1116:2019: Mobilya - Mutfak mobilyaları - Mutfak mobilyaları ve mutfak aletleri için koordineli boyutlar

MEST EN 1129-1:2008: Mobilya - Katlanır yataklar - Güvenlik gereksinimleri ve testleri - Bölüm 1: Güvenlik gereksinimleri

MEST EN 1129-2:2008: Mobilya - Katlanır yataklar - Güvenlik gereksinimleri ve testleri - Bölüm 2: Test yöntemleri

MEST EN 1130:2021: Çocuk mobilyaları - Beşikler - Güvenlik gereksinimleri ve test yöntemleri

MEST EN 1130:2021/Cor 1:2021: Çocuk mobilyaları - Beşikler - Güvenlik gereksinimleri ve test yöntemleri

MEST EN 12520:2017: Mobilya - Mukavemet, dayanıklılık ve güvenlik - Ev kullanımı için oturma mobilyalarına ilişkin gereksinimler

MEST EN 12521:2025: Mobilya - Mukavemet, dayanıklılık ve güvenlik - Gereksinimler Ev kullanımı için masalar için

MEST EN 12522-1:2013: Mobilya taşıma hizmetleri - Özel şahıslar için mobilya taşıma - Bölüm 1: Hizmet şartnamesi

MEST EN 12522-2:2013: Mobilya taşıma hizmetleri - Özel şahıslar için mobilya taşıma - Bölüm 2: Hizmet sunumu

MEST EN 12528:2012: Tekerlekler - Mobilya tekerlekleri - Gereksinimler

MEST EN 12529:2012: Tekerlekler - Mobilya tekerlekleri - Döner sandalyeler için tekerlekler - Gereksinimler

MEST EN 12720:2014: Mobilya - Soğuk sıvılara karşı yüzey direncinin değerlendirilmesi

MEST EN 12721:2014: Mobilya - Nemli ısıya karşı yüzey direncinin değerlendirilmesi

MEST EN 12722:2014: Mobilya - Kuru ısıya karşı yüzey direncinin değerlendirilmesi

MEST EN 12727:2017: Mobilya - Sıra halinde bağlı koltuklar - Gereksinimler Güvenlik, Mukavemet ve Dayanıklılık

MEST EN 13336:2023: Deri - Mobilya döşemesi için derinin özellikleri - Mobilya için deri seçimi kılavuzu

MEST EN 1334:2010: Ev mobilyaları - Yataklar ve şilteler - Ölçüm yöntemleri ve önerilen toleranslar

MEST EN 1335-1:2024: Ofis mobilyaları - Ofis çalışma koltuğu - Bölüm 1: Boyutlar - Boyutların belirlenmesi

MEST EN 1335-2:2019: Ofis mobilyaları - Ofis çalışma koltuğu - Bölüm 2: Güvenlik gereksinimleri

MEST EN 13721:2024: Mobilya - Yüzey yansıtma değerlendirmesi

MEST EN 13722:2010: Mobilya - Yüzey parlaklığı değerlendirmesi

MEST EN 13759:2012: Mobilya - Koltuk ve kanepeler için işletim mekanizmaları - Test yöntemleri

MEST EN 14056:2010: Laboratuvar mobilyaları - Tasarım ve kurulum önerileri

MEST EN 14072:2010: Mobilyalarda cam - Test yöntemleri

METI CEN/TR 14073-1:2014: Ofis mobilyaları - Depolama mobilyaları - Bölüm 1: Boyutlar

MEST EN 14073-3:2009: Ofis mobilyaları - Depolama mobilyaları - Bölüm 3: Yapının stabilitesini ve mukavemetini belirleme test yöntemleri

MEST EN 14074:2009: Ofis mobilyaları - Masalar, tezgahlar ve depolama mobilyaları - Hareketli parçaların mukavemetini ve dayanıklılığını belirleme test yöntemleri

METI CEN/TR 14699:2014 : Ofis mobilyaları - Terminoloji

MEST EN 14703:2010 : Mobilya - Ev kullanımı için tasarlanmamış oturma mobilyaları için bağlantı elemanları - Mukavemet gereksinimleri ve test yöntemleri

MEST EN 14749:2023: Mobilya - Ev ve mutfak depolama üniteleri ve mutfak tezgahları - Güvenlik gereksinimleri ve test yöntemleri

MEST EN 14873-1:2012: Mobilya taşıma - Özel şahıslar için mobilya ve kişisel eşyaların depolanması - Bölüm 1: Depolama alanı ve ilgili depolama hizmetleri için şartname

MEST EN 14873-2:2012: Mobilya taşıma - Özel şahıslar için mobilya ve kişisel eşyaların depolanması - Bölüm 2: Hizmetin sağlanması

MEST EN 15060:2011: Boyalar ve vernikler - İç mekan kullanımı için ahşap mobilyalar için kaplama sistemlerinin sınıflandırılması ve seçimi kılavuzu

MEST EN 15185:2025: Mobilya - Yüzey aşınma direncinin değerlendirilmesi

MEST EN 15186:2025: Mobilya - Yüzey çizilme direncinin değerlendirilmesi

MEST EN 15187:2010: Mobilya - Işık maruziyetinin etkisinin değerlendirilmesi

MEST EN 15338:2010 : Mobilya donanımları - Çekme elemanlarının ve parçalarının mukavemeti ve dayanıklılığı

METI CEN/TR 15349:2014 : Mobilya donanımı - Çekme elemanları ve bileşenleri için şartlar

MEST EN 15372:2025 : Mobilya - Mukavemet, dayanıklılık ve güvenlik - Ev dışı kullanım için masalar için gereksinimler

MEST EN 15570:2010 : Mobilya donanımları - Döner mafsalların (menteşelerin) ve parçalarının mukavemeti ve dayanıklılığı - Dikey dönme eksenine sahip döner mafsallar (menteşeler)

METI CEN/TR 15588:2014 : Mobilya donanımı - Menteşeler ve bileşenleri için şartlar

MEST EN 15706:2010 : Mobilya donanımları - Sürgülü ve makaralı kapılar için kılavuzların mukavemeti ve dayanıklılığı

METI CEN/TR 15709:2014 : Mobilya donanımı - Sürgülü ve makaralı kapılar için sürgülü donanım şartları Kapılar

MEST EN 15828:2011: Mobilya donanımları - Döner mafsalların (menteşelerin) ve parçalarının mukavemeti ve dayanıklılığı - Durdurma mekanizmaları ve yatay dönme eksenine sahip döner mafsallar (menteşeler)

MEST EN 15939:2021: Mobilya donanımı - Duvara monte edilen cihazların mukavemeti ve yük taşıma kapasitesi

MEST EN ISO 16000-9:2025: İç mekan havası - Bölüm 9: Yapı ürünleri ve mobilya örneklerinden uçucu organik bileşik emisyonlarının belirlenmesi - Emisyon test odası yöntemi

MEST EN 16014:2016: Mobilya donanımları - Kilitleme cihazlarının mukavemeti ve dayanıklılığı

METI CEN/TR 16015:2014: Mobilya donanımları - Kilitleme mekanizmaları için şartlar

MEST EN 16121:2024: Ev dışı depolama mobilyaları - Güvenlik, mukavemet, dayanıklılık ve stabilite gereksinimleri

MEST EN 16122:2013: Ev içi ve ev dışı kullanım için depolama mobilyaları - Mukavemet, dayanıklılık ve stabilite belirleme test yöntemleri

MEST EN 16122:2013/AC:2016: Ev içi ve ev dışı kullanım için depolama mobilyaları - Mukavemet, dayanıklılık ve stabilite belirleme test yöntemleri

MEST EN 16139:2016: Mobilya - Mukavemet, dayanıklılık ve güvenlik - Ev dışı oturma mobilyaları için gereksinimler

MEST EN 16139:2016/AC:2016: Mobilya - Mukavemet, dayanıklılık ve güvenlik - Evde kullanılmayan oturma mobilyaları için gereksinimler

MEST CEN/TS 16209:2023: Mobilya - Mobilya Yüzey Özelliklerinin Sınıflandırılması

MEST EN 16223-1:2023: Deri - Mobilya ve araç döşemelerinde iç mekan kullanımına yönelik deri etiketleme ve tanımlama gereklilikleri - Bölüm 1: Mobilya döşemelerinde uygulama

MEST EN 16223-2:2023: Deri - Mobilya ve araç döşemelerinde iç mekan kullanımına yönelik deri etiketleme ve tanımlama gereklilikleri - Bölüm 2: Araç iç mekanlarında uygulamalar

MEST EN 16337:2016: Mobilya donanımı - Raf desteklerinin mukavemeti ve yük taşıma kapasitesi

METI TS CEN/TS 16526:2015: Ahşap esaslı paneller - Mobilya için sandviç panellerin özelliklerine ilişkin performans özelliklerinin belirlenmesi

MEST EN ISO 16581:2021: Elastik ve laminat zemin kaplamaları - Simüle edilmiş mobilya ayağı hareketinden sonraki etkinin belirlenmesi

MEST EN 16611:2024: Mobilya - Yüzey direncinin değerlendirilmesi mikro çizilmelere karşı

METI CEN/TR 16741:2017: Tekstil ve tekstil ürünleri - Giyim, iç dekorasyon ve mobilya döşemesi için tasarlanmış tekstil ürünlerindeki kimyasalların içeriğiyle ilgili sağlık ve çevre sorunlarına ilişkin kılavuz

MEST EN 16890:2023: Çocuk mobilyaları - Bebek karyolaları ve beşikler için şilteler - Güvenlik gereksinimleri ve test yöntemleri

MEST EN 16955:2018: Mobilya aksesuarları - Koltuk yüksekliği ayarı için kendinden destekli gaz yayları için konik basınç tüpleri - Mukavemet ve dayanıklılık için test yöntemleri ve gereksinimleri

MEST EN 17191:2022: Çocuk mobilyaları - Çocuk koltukları - Güvenlik gereksinimleri ve test yöntemleri

MEST CEN/TR 17202:2019: Mobilya - Genel güvenlik yönergeleri - Parmak sıkışması

MEST EN 17214:2021: Mobilya yüzeylerinin görsel değerlendirmesi

MEST EN 1725:2025: Mobilya - Yataklar - Güvenlik, mukavemet ve dayanıklılık gereksinimleri

MEST EN 1728:2013: Mobilya - Oturma mobilyaları - Mukavemet ve dayanıklılığın belirlenmesine yönelik test yöntemleri

MEST EN 1728:2013/AC:2016: Mobilya - Oturma mobilyaları - Mukavemet ve dayanıklılığın belirlenmesine yönelik test yöntemleri.

MEST EN 1729-1:2017: Mobilya - Eğitim kurumları için sandalyeler ve masalar - Bölüm 1: Fonksiyonel ölçüler

MEST EN 1729-1:2017/Cor.1:2017: Mobilya - Eğitim kurumları için sandalyeler ve masalar - Bölüm 1: Fonksiyonel ölçüler

MEST EN 1729-2:2024: Mobilya - Eğitim kurumları için sandalyeler ve masalar - Bölüm 2: Güvenlik gereksinimleri ve test yöntemleri

MEST EN 1730:2013: Mobilya - Masalar - Stabilite, mukavemet ve dayanıklılığın belirlenmesine yönelik test yöntemleri

MEST EN 17737:2024: Mobilya aksesuarları - Mobilya aksesuarlarının korozyon direncini test etme ve değerlendirme yöntemleri

MEST EN 17850:2025: Mobilya aksesuarları - Yıldız şeklinde oturma tabanları - Gereksinimler ve test yöntemleri

MEST EN 17869:2024: Mobilya aksesuarları - Mobilya bağlantı elemanlarının mukavemet test yöntemleri ve aşırı yük testi Panel malzemeleri

MEST EN 17902:2025: Mobilya - Dairesellik - Sökülebilirlik/yeniden monte edilebilirlik yeteneğinin değerlendirilmesi yöntemleri

MEST EN 1906:2014: Yapı donanımı - Mobilya kulpları ve topuzları - Gereksinimler ve test yöntemleri

MEST EN 1957:2013: Mobilya - Yataklar ve şilteler - Fonksiyonel özelliklerin belirlenmesi ve değerlendirme kriterleri için test yöntemleri

MEST ISO 4211-4:2019: Mobilya - Yüzey testi - Bölüm 4: Darbeye dayanıklılığın değerlendirilmesi

MEST ISO 4211:2019: Mobilya - Soğuk sıvılara karşı yüzey direncinin değerlendirilmesi

MEST ISO 4211-2:2019: Mobilya - Yüzey testi - Bölüm 2: Nemli ısıya dayanıklılığın değerlendirilmesi

MEST ISO 4211-3:2019: Mobilya - Yüzey testi - Bölüm 3: Kuru ısıya dayanıklılığın değerlendirilmesi

MEST EN 527-1:2012: Ofis mobilyaları - Masalar ve tezgahlar - Bölüm 1: Boyutlar

MEST EN 581-1:2018: Dış mekan mobilyaları - Kamp, ev ve ticari kullanım için oturma grupları ve masalar - Bölüm 1: Genel güvenlik gereksinimleri

MEST EN 581-2:2018: Dış mekan mobilyaları - Kamp, ev ve ticari kullanım için oturma grupları ve masalar - Bölüm 2: Oturma grupları için mekanik güvenlik gereksinimleri ve test yöntemleri

MEST EN 581-2:2018/Cor.1:2018: Dış mekan mobilyaları - Kamp, ev ve ticari kullanım için oturma grupları ve masalar - Bölüm 2: Oturma grupları için mekanik güvenlik gereksinimleri ve test yöntemleri

MEST EN 581-3:2018: Dış mekan mobilyaları - Kamp, ev ve kamusal kullanım için oturma grupları ve masalar - Bölüm 3: Masalar için mekanik güvenlik gereksinimleri

MEST EN 597-1:2017: Mobilya - Yatakların ve döşemeli yatak tabanlarının yanıcılığının değerlendirilmesi - Bölüm 1: Ateşleme kaynağı olarak köz halindeki sigara

MEST EN 597-2:2017: Mobilya - Yatakların ve döşemeli yatak tabanlarının yanıcılığının değerlendirilmesi - Bölüm 2: Kibrit alevine eşdeğer ateşleme kaynağı

MEST ISO 5970:2019: Mobilya - Eğitim kurumları için sandalyeler ve masalar - Fonksiyonel boyutlar

MEST EN 716-1:2020: Mobilya - Ev kullanımı için bebek karyolaları ve katlanır yataklar - Bölüm 1: Güvenlik gereksinimleri

MEST EN 716-2:2018: Mobilya - Ev kullanımı için bebek karyolaları ve katlanır yataklar - Bölüm 2: Test yöntemleri

MEST EN 747-1:2025: Mobilya - Ranzalar ve yüksek yataklar - Bölüm 1: Güvenlik, mukavemet ve dayanıklılık gereksinimleri

MEST EN 747-2:2025: Mobilya - Ranzalar ve yüksek yataklar - Bölüm 2: Test yöntemleri

nMEST EN 12520:2026 : Mobilya - Güvenlik, mukavemet ve dayanıklılık - Ev tipi oturma mobilyaları için gereksinimler

nMEST ISO 12808:2026 : Mobilya aksesuarları - Uzatma elemanlarının ve bileşenlerinin mukavemeti ve dayanıklılığı

nMEST EN 15187:2026 : Mobilya - Işığa maruz kalmanın etkisinin değerlendirilmesi

nMEST EN 15338:2026 : Mobilya aksesuarları - Çekmeceli aksesuarların ve bileşenlerinin mukavemeti ve dayanıklılığı

nMEST EN 16121:2024/Cor 1:2026 : Ev dışı depolama mobilyaları - Güvenlik, mukavemet, dayanıklılık ve stabilite gereksinimleri

nMEST ISO 16502-1:2026 : Mobilya - Yatakların ve döşemeli yatak tabanlarının yanıcılığının değerlendirilmesi - Bölüm 1: Tutuşma kaynağı: köz halindeki sigara

nMEST ISO 16502-2:2026: Mobilya - Yatak ve döşemeli yatak bazalarının yanıcılığının değerlendirilmesi - Bölüm 2: Tutuşturma kaynağı: kibrit alevi eşdeğeri

nMEST ISO 19682:2026: Mobilya - Masalar - Stabilite, mukavemet ve dayanıklılığın belirlenmesine yönelik test yöntemleri

nMEST ISO 23767:2026: Çocuk mobilyaları - Bebek karyoları ve beşikler için yataklar - Güvenlik gereksinimleri ve test yöntemleri

nMEST ISO 23769:2026: Mobilya - Yataklar - Fonksiyonel özelliklerin belirlenmesine yönelik test yöntemleri

nMEST ISO 24496:2026: Ofis mobilyaları - Ofis sandalyeleri - Boyutların belirlenmesine yönelik yöntemler

nMEST ISO 4211-1:2026: Mobilya - Yüzey işleme testleri - Bölüm 1: Soğuk sıvılara karşı direncin değerlendirilmesi

nMEST ISO 4211-5:2026: Mobilya - Yüzey işleme testleri - Bölüm 5: Aşınmaya Karşı Direncin Değerlendirilmesi

nMEST ISO 4769:2026: Mobilya aksesuarları - Mentşelerin ve bileşenlerinin mukavemeti ve dayanıklılığı - Dikey eksen etrafında dönen mentşeler

nMEST ISO 7170:2026: Mobilya - Depolama mobilyaları - Mukavemet, dayanıklılık ve stabiliteyi belirleme test yöntemleri

nMEST ISO 9221:2026: Mobilya - Çocuk mama sandalyeleri - Güvenlik gereksinimleri ve test yöntemleri

Standartların detaylarına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılması mümkündür:

https://isme.me/en/project/list?keywords=Furniture&status%5B0%5D=IN_DEVELOPMENT&status%5B1%5D=PUBLISHED&operatorCommittee=1&operatorStdType=3&listMode=DEFAULT

Karadağ Standardizasyon Enstitüsü'nün iletişim bilgilerine aşağıda yer verilmiştir:

Tel: +382 20 227 108; +382 20 227 123

E-posta: isme@t-com.me

Web-adres: https://isme.me/sr_ME/

4.10 Mobilya Sektöründe Etiketleme

MEST EN 16223-1:2023: Deri - Mobilya ve araç döşemelerinde iç mekan kullanımına yönelik deri etiketleme ve tanımlama gereklilikleri - Bölüm 1: Mobilya döşemelerinde uygulama

MEST EN 16223-2:2023: Deri - Mobilya ve araç döşemelerinde iç mekan kullanımına yönelik deri etiketleme ve tanımlama gereklilikleri - Bölüm 2: Araç iç mekanlarında uygulamalar

Karadağ'da mobilya ambalajlama ve etiketleme standartları, yalnızca mobilya için geçerli tek bir yönetmelikle değil, çeşitli kanun ve standartların (tüketici koruma, ürün güvenliği, teknik standartlar ve AB uyumlaştırması) birleşimiyle düzenlenmektedir. Başlıca Kanunlara aşağıda yer verilmektedir:

Tüketici Koruma Kanunu

<https://www.sluzbenilist.me/propisi/89C633C6-E09E-4B5F-A58B-F03BAFCE0516>

Ürünler İçin Teknik Gereklilikler ve Uygunluk Değerlendirmesi Kanunu

<https://www.gov.me/dokumenta/c57b94fe-8c4b-42f6-a8d0-9a5aae3b389c>

Genel Ürün Güvenliği Kanunu

<https://www.gov.me/dokumenta/2ce1a93b-29f3-475e-a49c-67a9518dc2f7>

4.11 Mobilya Sektöründe Ambalajlama

Karadağ'da mobilya ambalajı ve paketlenmesi yalnızca mobilyaya özel tek bir yasa ile düzenlenmemektedir, aşağıdakiler birlikte uygulanmaktadır:

- taşıma, malın korunması ve ambalajlama ile ilgili ulusal mevzuat,
- Karadağ'ın MEST standartları aracılığıyla benimsediği Avrupa (EN) ve uluslararası ISO standartları,
- lojistik ve taşımacılık sektörünün kuralları,
- müşteri ve sigorta şirketlerinin talepleri.

Karadağ, Standardizasyon Enstitüsü (ISME) aracılığıyla kendi standartlarını ISO ve EN sistemleriyle uyumlu hale getirmektedir.

4.12 Lojistik (nakliye süresi, en fazla tercih edilen taşıma modları, güzergahlar v.b.)

Müşavirliğimiz tarafından hazırlanan ve detaylı bilgiler içeren Karadağ Lojistik Bilgi Notu'na aşağıda yer verilen bağlantı kanalıyla ulaşılması mümkündür.

<https://ticaret.gov.tr/data/62f3728113b876efc0a26ba5/Karada%C4%9F%20Lojistik%20Bilgi%20Notu%202025.pdf>

Karadağ'da mobilya sektöründe lojistik süreçleri büyük ölçüde karayolu taşımacılığı üzerine kuruludur. Ülkenin küçük yüzölçümüne sahip olması ve Balkan ülkeleriyle kara bağlantılarının güçlü olması nedeniyle, mobilya taşımacılığında en fazla tercih edilen yöntem TIR ve parsiyel karayolu

taşımacılığıdır. Özellikle Türkiye ile Karadağ arasındaki mobilya ticaretinde komple TIR, parsiyel taşımacılık ve ekspres minivan taşımacılığı yaygın olarak kullanılmaktadır.

Mobilya ürünlerinin hacimli ve hassas yapıda olması nedeniyle lojistik süreçlerinde ambalajlama, depolama ve zamanında teslimat büyük önem taşımaktadır. Sektörde teslimat süreleri genellikle Türkiye-Karadağ hattında ortalama 3-7 gün arasında değişmektedir. Acil gönderilerde minivan express taşımacılığı ile teslimatlar 24-48 saat içerisinde gerçekleştirilebilmektedir.

Karadağ'ın Adriyatik Denizi'ne açılan stratejik konumu, ülkeyi Balkan bölgesinde önemli bir lojistik geçiş noktası haline getirmektedir. Mobilya sektöründe lojistik maliyetlerini azaltmak ve teslimat sürelerini optimize etmek amacıyla firmalar çoğunlukla karayolu taşımacılığını tercih etmekte, büyük ölçekli sevkiyatlarda ise denizyolu ve kombine taşımacılık çözümlerinden yararlanmaktadır.

Karadağ'a ithal ve ihraç mallarının taşınmasında büyük rol Karadağ'ın tek ticari limanı durumunda olan ve Bar şehrinde bulunan Bar Limanına aittir. Liman aynı zamanda çevre Balkan ülkelerine de hizmet etmektedir. Dolayısıyla, deniz yoluyla malların Karadağ'a girişi ve çıkışı önemli sayılacak ölçüdedir. Karadağ'ın küçük bir ülke olması ve dolayısıyla şehirler arası mesafelerin kısalığı dağıtım ve taşımayı hızlandırmaktadır.

4.13 Dağıtım Kanalları

Karadağ'da mobilya sektöründe dağıtım kanalları genel olarak perakende mağazalar, mobilya showroamları, proje bazlı satışlar, dijital satış platformları ve toptan dağıtım ağları üzerinden yürütülmektedir. Ülkenin küçük pazar yapısı nedeniyle dağıtım süreçleri daha çok merkezi şehirler üzerinden organize edilmekte, özellikle Podgoritsa ülkenin ana dağıtım ve ticaret merkezi olarak öne çıkmaktadır. Büyük mobilya mağazaları ve ithalatçı firmalar genellikle Podgoritsa'da konumlanmakta, buradan diğer şehirlere dağıtım sağlanmaktadır.

Perakende satış kanalı, Karadağ mobilya sektöründe en yaygın kullanılan dağıtım modelidir. Mobilya showroamları ve zincir mağazalar özellikle Podgoritsa, Budva, Tivat ve Bar gibi şehirlerde yoğunlaşmaktadır. Bu mağazalar hem yerli üreticilerin hem de ithal markaların ürünlerini son tüketiciye ulaştırmaktadır. Özellikle turizm sektörünün gelişmiş olduğu kıyı bölgelerinde otel, villa ve apartman projelerine yönelik proje bazlı satışlar önemli bir dağıtım kanalı oluşturmaktadır. Son yıllarda dijitalleşmenin etkisiyle online satış kanalları da gelişim göstermektedir. Firmalar sosyal medya, e-ticaret siteleri ve kendi web platformları üzerinden satış yaparak müşterilere doğrudan ulaşmaktadır. Ancak Karadağ pazarında tüketicilerin mobilyayı fiziksel olarak görme eğilimi yüksek olduğu için showroom destekli satış modeli hâlâ büyük önem taşımaktadır.

Toptan satış ve distribütörlük sistemi ise özellikle ithal mobilya sektöründe yaygın olarak kullanılmaktadır. Türkiye, Sırbistan, İtalya ve diğer Avrupa ülkelerinden ithal edilen ürünler, yerel distribütörler aracılığıyla mağazalara, otellere ve inşaat projelerine ulaştırılmaktadır. Ayrıca mimarlık ofisleri, iç mimarlar ve müteahhit firmalar da mobilya sektöründe önemli dolaylı dağıtım kanalları arasında yer almaktadır.

4.14 E-Ticaret (Sınır Ötesi E-Ticaret/E-İhracat)

Karadağ'da mobilya sektöründe e-ticaret son yıllarda hızlı gelişim gösteren satış kanallarından biri haline gelmiştir. Dijitalleşmenin artması, sosyal medya kullanımının yaygınlaşması ve tüketicilerin online alışverişe yönelmesiyle birlikte mobilya firmaları internet satışlarına daha fazla yatırım yapmaya başlamıştır. Özellikle pandemi sonrası dönemde online sipariş, ev teslimatı ve dijital katalog kullanımı sektörde önemli ölçüde yaygınlaşmıştır. Karadağ'daki mobilya firmaları genellikle kendi

web siteleri, sosyal medya hesapları ve online kataloglar üzerinden satış gerçekleştirmektedir. Tüketiciler ürünleri internet üzerinden inceleyebilmekte, fiyat karşılaştırması yapabilmekte ve doğrudan sipariş verebilmektedir. Online satışlarda özellikle koltuk takımları, yatak odası grupları, yemek odası mobilyaları ve dekoratif ürünler ön plana çıkmaktadır.

Karadağ mobilya sektöründe e-ticaretin en önemli özelliklerinden biri teslimat ve montaj hizmetlerinin satış sürecine entegre edilmesidir. Firmalar çoğunlukla ülke genelinde ücretsiz veya düşük maliyetli teslimat hizmeti sunmakta, bazı şirketler ise montaj desteği de sağlamaktadır.

Bunun yanında sosyal medya üzerinden satış modeli de oldukça yaygındır. Instagram ve Facebook gibi platformlar, Karadağ'daki mobilya şirketleri için hem reklam hem de doğrudan satış kanalı olarak kullanılmaktadır. Tüketiciler görsel ağırlıklı içerikler sayesinde ürünleri daha kolay değerlendirebilmekte ve firmalarla hızlı iletişim kurabilmektedir. Özellikle genç tüketici kitlesi online alışverişe daha fazla yönelmektedir. Karadağ pazarında e-ticaret gelişmekte olsa da fiziksel showroom deneyimi hâlâ büyük önem taşımaktadır. Mobilya ürünlerinin büyük ve maliyetli olması nedeniyle tüketiciler satın alma öncesinde ürünü mağazada görmek istemektedir. Bu nedenle sektörde en yaygın model; online katalog ve dijital pazarlamanın showroom satışlarıyla birlikte kullanıldığı hibrit satış modelidir.

4.14.1 Ülkedeki Pazaryerleri

Karadağ'da e-ticaret sektörü son yıllarda gelişme göstermekte olup, tüketiciler özellikle fiyat karşılaştırması, ürün çeşitliliği ve kolay erişim nedeniyle giderek daha fazla online alışverişe yönelmektedir. Mobilya sektörü de bu dijital dönüşümden etkilenmiş, birçok firma ürünlerini internet üzerinden sergilemeye ve satışa sunmaya başlamıştır.

Bölgesel ölçekte ise Ananas E-commerce gibi platformlar da Karadağ pazarına erişim sağlamaktadır. Ananas, özellikle geniş ürün yelpazesi ve "tek platformdan çoklu satıcı" modeli ile mobilya ve ev dekorasyonu ürünlerinde alternatif bir online alışveriş kanalı oluşturmaktadır.

Genel olarak Karadağ'da e-ticaret yapısı, büyük entegre bir pazaryerinden ziyade ilan siteleri, sosyal medya satışları ve firma bazlı web mağazaları üzerine kuruludur. Mobilya sektöründe ise online kanallar çoğunlukla ürün tanıtımı ve müşteri yönlendirme amacıyla kullanılırken, satış süreci sıklıkla showroom veya doğrudan teslimat modeliyle tamamlanmaktadır.

4.14.2 Özel Günler, Bayramlar v.b.

- 1 Ocak Yeni Yıl
- 7 Ocak Noel (Ortodoks),
- 5 Nisan Paskalya Bayramı (Tarih her sene değişmektedir)
- 1 Mayıs İşçi Bayramı
- 21 Mayıs Bağımsızlık Günü
- 13 Temmuz Karadağ Milli Günü
- 20 Eylül Ekolojik Devlet Günü
- 13 Kasım Petar Petrovic Nyegoş'un Doğum Günü

4.14.3 En Çok Kullanılan Sosyal Medya Platformları

Instagram ve Facebook başta olmak üzere, X (Twitter), LinkedIn, YouTube ve TikTok en çok kullanılan sosyal medya platformlarıdır.

4.14.4 E-Ticaretteki Gümrük Vergileri ve Muafiyetleri

Karadağ'da mobilya sektöründe e-ticaret üzerinden yapılan satışlarda gümrük vergileri ve KDV sistemi, ülkenin genel ithalat rejimine bağlıdır ve AB'ye aday ülke olması nedeniyle büyük ölçüde Avrupa standartlarıyla uyumludur.

4.14.5 E-Ticarete Yönelik Düzenlemeler

Karadağ'da e-ticaret yapan işletmeler, tüketiciye karşı şeffaf bilgilendirme yapmak, mesafeli satış sözleşmesi şartlarına uymak ve 14 günlük cayma hakkını garanti etmek zorundadır. Ayrıca kişisel verilerin korunması, fiyat şeffaflığı ve güvenli ödeme altyapısı gibi AB uyumlu düzenlemeler de işletmeler için zorunludur. Bu çerçevede e-ticaret, tüketici haklarını güçlü şekilde koruyan yasal bir yapıya sahiptir. Karadağ'da e-ticaret faaliyetleri temel olarak Tüketici Koruma Kanunu ve Elektronik Ticaret Kanunu ile düzenlenmektedir. Ayrıca kişisel verilerin korunması ve vergi/gümrük uygulamaları da ilgili yasalar çerçevesinde kontrol edilmektedir. Bu mevzuat, online satışlarda tüketici haklarını ve dijital ticaretin güvenliğini sağlamayı amaçlamaktadır.

4.14.6 E-Ticarete Yönelik Lojistik Hizmetleri

Karadağ'da e-ticarete yönelik lojistik hizmetleri ağırlıklı olarak Montenegro Post yanı sıra DHL, UPS ve DPD gibi uluslararası ve ulusal taşıyıcılar üzerinden yürütülmektedir. Ülkede gelişmiş fulfillment merkezleri bulunmamakta, bunun yerine Podgoritsa merkezli depolama ve yerel dağıtım modeli kullanılmaktadır. Mobilya sektöründe ise büyük hacimli ürünler için özel teslimat ve montaj hizmetleri ile desteklenen hibrit bir lojistik yapı öne çıkmaktadır.

4.15 Tanıtım ve Pazarlama

Karadağ'da mobilya sektöründe tanıtım ve pazarlama faaliyetleri büyük ölçüde dijital kanallar, showroom odaklı satış stratejileri ve proje bazlı iş birlikleri üzerinden yürütülmektedir. Ülke pazarının küçük ancak turizm ve gayrimenkul yatırımları açısından gelişmekte olması nedeniyle firmalar, hem bireysel tüketicilere hem de otel, villa, restoran ve apartman projelerine yönelik pazarlama çalışmaları gerçekleştirmektedir.

Sektörde en yaygın tanıtım yöntemlerinden biri sosyal medya pazarlamasıdır. Özellikle Instagram, Facebook ve dijital reklam platformları üzerinden ürün görselleri, iç mekân tasarımları ve kampanyalar paylaşılmaktadır. Mobilya satın alırken görselliğin önemli olması nedeniyle firmalar profesyonel ürün fotoğrafları, 3D tasarımlar ve dekorasyon örnekleri ile müşteri ilgisini artırmaya çalışmaktadır. Ayrıca şirketlerin büyük bölümü kendi web siteleri ve online katalogları aracılığıyla ürünlerini tanıtılmaktadır. Karadağ'da showroom ve mağaza deneyimi hâlâ pazarlamanın en önemli unsurlarındandır. Tüketiciler mobilyayı satın almadan önce fiziksel olarak görmeyi tercih ettiği için firmalar modern showroom yatırımlarına önem vermektedir. Özellikle Podgoritsa, Budva ve Tivat gibi şehirlerde yer alan mağazalar, ürün teşhiri ve müşteri deneyimi açısından önemli pazarlama merkezleri olarak öne çıkmaktadır.

Turizm sektörünün güçlü olması nedeniyle proje bazlı pazarlama da sektörde önemli bir yer tutmaktadır. Mobilya firmaları; oteller, restoranlar, mimarlık ofisleri, iç mimarlar ve inşaat şirketleri ile doğrudan iş birlikleri kurarak büyük ölçekli projelerde yer almaya çalışmaktadır. Bu nedenle B2B pazarlama faaliyetleri, fuar katılımları, sektör etkinlikleri ve iş ağı oluşturma çalışmaları da büyük önem taşımaktadır. Ayrıca Karadağ pazarında ağızdan ağıza pazarlama ve müşteri referansları oldukça etkili olmaktadır. Küçük ölçekli bir pazar yapısına sahip olması nedeniyle müşteri memnuniyeti, teslimat kalitesi ve satış sonrası hizmetler firmaların marka bilinirliği ve rekabet gücü açısından belirleyici unsurlar arasında yer almaktadır.

4.16 Sektörde Tüketici /Alıcı Tercihleri ve Son Trendler

Karadağ'da mobilya sektöründe tüketici tercihleri son yıllarda modern, minimalist ve fonksiyonel ürünlere doğru yönelmektedir. Özellikle şehirleşmenin artması, apartman yaşamının yaygınlaşması ve turizm sektöründeki gelişmeler, tüketicilerin daha sade, kullanışlı ve estetik mobilyalara yönelmesine neden olmaktadır. Modern tasarımlar, açık renk tonlar, minimalist çizgiler ve çok amaçlı mobilyalar pazarda en fazla tercih edilen ürün grupları arasında yer almaktadır. Karadağ'da tüketiciler mobilya satın alırken en çok kalite, dayanıklılık, tasarım, fiyat ve fonksiyonelliğe önem vermektedir. Özellikle küçük yaşam alanlarının yaygın olması nedeniyle depolama alanı sunan, modüler ve ergonomik ürünlere olan talep artmaktadır. Mobilya alıcıları artık yalnızca estetik değil, aynı zamanda üretim yeri, kullanılan malzemenin çevresel etkisi ve etik üretim koşulları gibi kriterleri de dikkate almaktadır. Bunun yanında kolay temizlenebilir, uzun ömürlü ve taşınabilir ürünler de tercih edilmektedir. Görsellik ve dekorasyon uyumu satın alma kararında önemli rol oynarken, sosyal medya ve dijital platformlar tüketici tercihlerini giderek daha fazla etkilemektedir.

Turizm ve lüks gayrimenkul yatırımlarının yoğun olduğu Budva, Tivat ve Kotor gibi kıyı bölgelerinde premium ve lüks mobilya segmentine olan talep oldukça yüksektir. Bu bölgelerde modern Akdeniz tarzı, doğal ahşap görünümleri, açık tonlar ve otel-villa konseptine uygun tasarımlar öne çıkmaktadır. Ayrıca yabancı yatırımcıların ve turistlerin etkisiyle Avrupa tarzı modern dekorasyon anlayışı yaygınlaşmaktadır. Son trendler arasında sürdürülebilir ve çevre dostu ürünlere olan ilginin artması da dikkat çekmektedir. Tüketiciler doğal ahşap, çevreye duyarlı üretim süreçleri ve kaliteli malzemeler kullanılan ürünlere daha fazla önem vermeye başlamıştır. Bunun yanında takım mobilyalar yerine bağımsız ve farklı ürünlerin kombinlenebildiği esnek dekorasyon anlayışı güçlenmektedir. Özellikle genç tüketiciler modern, yenilikçi ve kişiselleştirilebilir tasarımlara yönelirken, üst gelir grubunda masif ahşap ve premium tasarımlar ön plana çıkmaktadır.

4.17 Sektörde Vergiler

Karadağ genel olarak serbest ticareti benimseyen ve düşük gümrük vergileri uygulayan bir ülke olup, tarife dışı engelleri en aza indirmeye çalışmaktadır. Gümrük uygulamaları AB ile uyumludur.

Karadağ gümrük bölgesine ithal edilen mallar Gümrük Kanunu, Gümrük Hizmetleri Kanunu ve Gümrük Tarifeleri Kanunu uyarınca belirlenmiş olan usul ve esaslar çerçevesinde gümrük tarifesinde belirlenen gümrük vergisine tabidir. Vergiler %0 ila %30 arasında değişmektedir. Ticari olmayan amaçlarla ithal edilen mallara genel olarak %5 oranında vergi uygulanmaktadır.

Karadağ'a ihracat yapmak isteyen firmaların ödemeleri gereken gümrük vergisi ve diğer vergi oranlarını aşağıdaki bağlantı vasıtasıyla tespit etmeleri mümkündür.

<http://taric.carina.co.me/TariCG/public/Sections.jsp>

İlgili vergiler, Karadağ ile Türkiye arasında imzalanan Serbest Ticaret Anlaşmasının ilgili yılında ödenmesi gereken vergi oranlarını göstermektedir.

Türkiye ile Karadağ arasındaki mevcut Serbest Ticaret Anlaşması (STA) 26 Kasım 2008 tarihinde imzalanmış ve 01.03.2010 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Ülkemiz tarafından Karadağ menşeli sanayi ürünleri için uygulanan gümrük vergileri STA'nın yürürlüğe girmesi ile birlikte, Karadağ tarafından ülkemiz menşeli sanayi ürünlerine uygulanan gümrük vergileri ise 1 Ocak 2015 tarihi itibarıyla tamamen kaldırılmıştır.

Öte yandan Karadağ, Dünya Ticaret Örgütü bünyesinde 2017 yılında yürürlüğe giren ve gümrük prosedürlerinin basitleştirilmesi ve kolaylaştırılmasını hedefleyen Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşmasına da 2016 yılında imzalayarak taraf olmuştur.

4.18 Mobilya Sektörüne Yönelik ve Genel Tarife Dışı Engeller

Karadağ, Avrupa Birliği'ne uyum süreci kapsamında teknik mevzuatını büyük ölçüde AB standartlarına yaklaştırmaktadır. Bu nedenle mobilya sektöründe faaliyet gösteren ihracatçı ve üretici firmalar için yalnızca gümrük vergileri değil, çeşitli tarife dışı engeller de önem taşımaktadır. Bu engeller özellikle teknik standartlar, belgelendirme, etiketleme ve lojistik süreçlerinde yoğunlaşmaktadır. Karadağ'da mobilya ürünlerinde Avrupa (EN), ISO ve MEST standartlarına uygunluk beklenmektedir. Ürünlerin dayanıklılık, güvenlik, kalite, yangınlık, taşıma ve ambalaj dayanımı gibi kriterlerini karşılaması gerekmektedir. İthalat işlemlerinde kalite sertifikaları, menşe şahadetnamesi, çevre uygunluk belgeleri, fitosaniter belgeler gibi çeşitli belgeler zorunlu olabilmektedir. Mobilya sektöründe karşılaşılan engellerden bazıları da uzun gümrük işlemleri, ek denetimler, noter onaylı belge talepleri, tercüme zorunluluğu ve ithalat izin süreçleridir.

5. Mobilya Sektöründe İhracatçılarımızı Bekleyen Fırsatlar

Karadağ, küçük ölçekli ancak gelişmekte olan bir Balkan pazarı olarak Türk mobilya ihracatçıları için önemli fırsatlar sunmaktadır. Ülkenin Avrupa Birliği'ne uyum süreci, turizm yatırımlarındaki artış, yeni konut projeleri ve yabancı sermaye girişleri mobilya sektöründeki talebi sürekli artırmaktadır. Özellikle sahil bölgelerinde açılan oteller, restoranlar, kafeler, tatil köyleri ve kısa dönem kiralama amaçlı daireler; otel, restoran ve modern yaşam alanı mobilyalarına olan ihtiyacı artırmaktadır. Bu durum Türk üreticileri için proje bazlı satışlarda önemli bir avantaj oluşturmaktadır.

Karadağ'daki yerel mobilya üretim kapasitesinin sınırlı olması ve pazarın büyük ölçüde ithal ürünlere bağımlı bulunması da Türk ihracatçıları açısından önemli bir fırsattır. Pazardaki rekabetin büyük Avrupa ülkelerine kıyasla daha düşük olması, firmalarımızın marka bilinirliği oluşturmasını kolaylaştırabilmektedir. Ayrıca Karadağ'ın Balkan bölgesine açılan stratejik bir nokta olması, bu ülkeyi çevre pazarlara giriş açısından da önemli hale getirmektedir.

Ülkede devam eden inşaat ve gayrimenkul yatırımları da mobilya sektörünü desteklemektedir. Yeni konut projeleri, lüks rezidans yatırımları ve yabancı yatırımcıların artan gayrimenkul talepleri; mutfak mobilyaları, yatak odası takımları, modern salon mobilyaları ve dekoratif ürünler için yeni ticari fırsatlar yaratmaktadır. Bunun yanında Karadağ'ın AB standartlarına uyum süreci nedeniyle kaliteli, sertifikalı ve çevre dostu ürünlere olan talep giderek artmaktadır.

6. Mobilya Sektöründe İhracatçılarımızı Bekleyen Tehditler

Karadağ mobilya pazarı ihracatçılarımız için çeşitli fırsatlar sunmakla birlikte bazı önemli tehdit ve riskleri de barındırmaktadır. Öncelikle ülkenin küçük ölçekli bir pazar olması nedeniyle talep hacmi sınırlıdır ve bu durum yoğun rekabet ortamını artırabilmektedir. Özellikle İtalya, Polonya, Sırbistan ve diğer Avrupa ülkelerinden gelen mobilya ürünleri Karadağ pazarında güçlü bir konuma sahiptir. Avrupa menşeli markaların kalite ve tasarım algısının yüksek olması, firmalarımızın marka bilinirliği oluşturmasını zorlaştırabilmektedir. Ayrıca Çin kaynaklı düşük maliyetli ürünlerin pazarda yer alması fiyat baskısını artırarak kâr marjlarını düşürebilmektedir.

Karadağ'ın Avrupa Birliği'ne uyum süreci kapsamında teknik standartlar, sertifikasyon ve çevre düzenlemeleri giderek daha sıkı hale gelmektedir. Bu durum özellikle gerekli kalite belgelerine, sürdürülebilirlik sertifikalarına ve Avrupa standartlarına uygun üretim altyapısına sahip olmayan

firmalar açısından önemli bir risk oluşturmaktadır. Ahşap ürünlerde fitosaniter kontroller, ambalaj standartları ve çevresel düzenlemeler ek maliyetler yaratabilmektedir. Bunun yanında gümrük işlemleri, bürokratik prosedürler ve belge süreçlerinde yaşanabilecek gecikmeler teslim sürelerini uzatarak ticari operasyonları olumsuz etkileyebilmektedir.

Tüketici tercihleri açısından da bazı zorluklar bulunmaktadır. Karadağlı tüketiciler Avrupa tarzı modern tasarımlara ve yüksek kalite algısına önem vermektedir. Bu nedenle standart üretim yapan firmalar pazarda rekabet etmekte zorlanabilir. Özellikle otel, restoran ve lüks konut projelerinde özel tasarım, yüksek kalite ve proje bazlı üretim beklentileri ön plana çıkmaktadır. Yerel pazarın küçük olması nedeniyle müşteri beklentileri hızlı değişebilmekte ve talep dalgalanmaları yaşanabilmektedir.

Ekonomik dalgalanmalar da mobilya sektörü açısından önemli bir tehdit oluşturmaktadır. Karadağ ekonomisi büyük ölçüde turizm sektörüne bağlıdır. Turizm gelirlerinde yaşanabilecek düşüşler, ekonomik yavaşlama veya küresel krizler mobilya talebini doğrudan etkileyebilmektedir. Döviz kuru hareketleri, enerji maliyetleri ve lojistik giderlerindeki artışlar da ihracatçılarımızın maliyetlerini yükseltebilir. Bunun yanında Balkan bölgesindeki siyasi gelişmeler, bölgesel istikrarsızlık riskleri ve Avrupa ekonomisindeki yavaşlamalar Karadağ pazarındaki yatırım ve tüketim eğilimlerini olumsuz etkileyebilecek unsurlar arasında yer almaktadır.

7. Mobilya Sektöründe İhracatın Artırılması için Firmalara Öneriler

Karadağ mobilya pazarında ihracatın artırılması için firmalarımızın öncelikle Avrupa standartlarına uygun, kaliteli ve sertifikalı üretime önem vermesi gerekmektedir. Özellikle AB uyum süreci nedeniyle çevre dostu üretim, sürdürülebilir ahşap kullanımı ve uluslararası kalite belgeleri pazarda rekabet avantajı sağlamaktadır. Firmaların sadece fiyat odaklı değil, tasarım, dayanıklılık ve fonksiyonelliği ön plana çıkaran ürünlerle pazarda yer alması önem taşımaktadır. Karadağ'da turizm ve gayrimenkul yatırımlarının artması nedeniyle otel, restoran, kafe ve konut projelerine yönelik proje bazlı üretim kapasitesinin geliştirilmesi firmalarımız için önemli fırsatlar yaratabilir. Bunun yanında yerel distribütörler, mimarlık ofisleri, müteahhitler ve proje firmalarıyla güçlü iş birlikleri kurulması pazara giriş sürecini kolaylaştıracaktır.

İhracatçılarımızın lojistik avantajlarını etkin kullanması da ihracatın artırılmasında önemli rol oynayacaktır. Türkiye'nin Karadağ'a yakın konumu sayesinde hızlı teslimat, esnek üretim ve düşük taşıma süresi gibi avantajlar öne çıkarılmalıdır. Firmaların Karadağlı tüketicilerin Avrupa tarzı modern ve minimalist tasarım beklentilerine uygun koleksiyonlar geliştirmesi pazardaki rekabet gücünü artırabilir. Ayrıca dijital pazarlama faaliyetleri, sektörel fuarlara katılım, showroom yatırımları ve marka bilinirliğini artıracak tanıtım çalışmaları da önem taşımaktadır. Özellikle küçük ölçekli bir pazar olan Karadağ'da müşteri ilişkileri, satış sonrası hizmetler ve güvenilir tedarik anlayışı uzun vadeli ticari başarı açısından belirleyici olmaktadır.

8. Yararlı Adresler

Karadağ Ticaret Odası
İnşaat ve İnşaat Malzemeleri Endüstrisi Birliği
Tel: +382 20 23 05 45
E-posta: brakcevic@pkcg.org; pkcg@pkcg.org
Web-adres: <https://komora.me/>

Karadağ Yatırım Ajansı
Tel: 00382 20 22 00 30
E-posta: mia@mia.gov.me

Web-adres: <https://mia.gov.me/en/>

Karadağ Çevre Koruma Ajansı

Tel: 00382 20 446 508, 00382 20 446 517, 00382 20 446 510

E-posta: epamontenegro@gmail.com

Web-adres: www.epa.org.me

Karadağ Gümrük İdaresi

Tel: +382 20 442 000

E-posta: pr.sluzba@carina.gov.me ; kabinet.direktora@carina.gov.me

Web: <https://www.gov.me/upravacarina>

Karadağ İstatistik Kurumu MONSTAT

Tel: 00382 20 230 811

E-posta: contact@monstat.org

Web-adres: <http://www.monstat.org/eng/>

Bar Limanı

Tel: +382 30 300 400

E-posta: kabinet@lukabar.me

Web: www.lukabar.me/

Port of Adria

Tel: +382 30 301 100

E-posta: kabinet@portofadria.me

Web: <https://www.portofadria.me/>

Karadağ Ekonomik Kalkınma Bakanlığı

Tel: +382 20 482 301

E-posta: kabinetmer@mek.gov.me

Web: <https://www.gov.me/mek>

CeJN – Karadağ Elektronik Kamu Alımları İhaleleri Sitesi

<https://cejn.gov.me/tenders>

Karadağ Standardizasyon Enstitüsü

Tel: +382 20 227 108, +382 20 227 123

E-posta: isme@t-com.me

Web-adres: <https://isme.me/en/>

IRMS (Entegre Risk Yönetim Sistemi- Integrated Risk Management System)

<https://irms.tax.gov.me/public/>

9. Kaynakça

- Karadağ İstatistik Kurumu MONSTAT (<https://www.monstat.org/eng/>)
- Karadağ Standardizasyon Enstitüsü (https://isme.me/sr_ME/)
- Karadağ Ticaret Odası (<https://komora.me>)
- Karadağ Gümrük İdaresi (<https://www.gov.me/upravacarina>)
- Karadağ Hükümeti (<https://www.gov.me/>)
- Karadağ Ekonomik Kalkınma Bakanlığı (<https://www.gov.me/mek>)